

Broj:

Sarajevo, 28.07.2020. godine

SARAJEVO			
PRIMLJENO: 28-07-2020			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01-50-1		1567	20

**PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
PREDSTAVNIČKI DOM**

n/r predsjedavajućeg, gđin. Nebojša Radmanović

Na osnovu člana 8. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 79/14, 81/15, 97/15, 78/19 i 26/20), podnosim

POSLANIČKU INICIJATIVU

kojom Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine zadužuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, odnosno nadležno Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, da u roku od 30 dana od dana usvajanja ove inicijative, implementira Odluku 854/2017 UN-ovog Komiteta za borbu protiv mučenja (UNCAT) iz avgusta 2019. godine, što je jedan od prioriteta iz Mišljenja Evropske komisije o zahtjevu Bosne i Hercegovine za članstvo u Evropskoj uniji.

Obrazloženje

U novembru 2017. godine preživjela žrtva ratnog seksualnog nasilja iz Bosne i Hercegovine, zastupana od strane nevladine organizacije TRIAL International, podnijela je UN Komitetu protiv torture (UNCAT) predstavku protiv Bosne i Hercegovine. Predstavka se odnosila na neuspjeh bh. vlasti da ispune obaveze preuzete Konvencijom protiv torture i drugih okrutnih, nečovječnih i ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja i da žrtvi ratnog seksualnog nasilja omoguće efektivno i provodivo pravo na adekvatnu i pravičnu naknadu, kao i što potpuniju rehabilitaciju. Odlukom 854/2017¹ UN Komitet protiv torture (UNCAT) naložio je Bosni i Hercegovini da u što kraćem roku isplati pravičnu naknade štete i pruži odgovarajuću medicinsku i psihološku pomoć. Pored toga, naloženo je da se žrtvi osigura javno službeno izvinjenje, te da Bosna i Hercegovina mora uspostaviti efektivan sistem reparacije na državnom nivou kako bi se pružili svi oblici reparacije žrtvama ratnih zločina, uključujući žrtve seksualnog nasilja, te pripremiti i usvojiti okvirni zakon koji bi jasno definisao kriterije za sticanje statusa žrtve ratnih zločina, uključujući seksualno nasilje i utvrdio koja su specifična prava zajamčena žrtvama u cijeloj državi. UN Komitet protiv torture (UNCAT) je tražio da se država Bosna i Hercegovina, u roku od 90 dana od dana donošenja Odluke, očituje o poduzetim mjerama, ali to do danas nije učinjeno.

¹ Odluka UNCAT-a 854/2017 je službeno objavljena i nalazi se na linku: <https://trialinternational.org/wp-content/uploads/2019/08/Decision-CAT-A-BIH-2August2019.pdf>

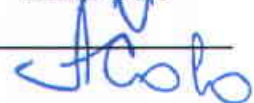
S obzirom da je implementacija navedene Odluke uvrštena kao jedan od 14 prioriteta iz Mišljenja Evropske komisije o zahtjevu BiH za članstvo u EU² i kao jedan od osam kratkoročnih prioriteta koje je, zajedno sa partnerima u Bosni i Hercegovini odredila Delegacija EU u BiH³, jasno je da implementacija ove Odluke mora biti prioritet Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, odnosno Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine. To proizilazi i iz Ustava BiH kao najvišeg pravnog akta koji u članu 3. u tački b) u katalogu prava koja imaju prioritet nad svim ostalim zakonima navodi i „*pravo lica da ne bude podvrgnuto mučenju niti nečovječnom ili ponižavajućem tretmanu ili kazni*“. Pored toga, Konvencija protiv torture i drugih okrutnih, nečovjećnih i ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja, na osnovu koje je i donesena predmetna Odluka, dodatak je Aneksa VI Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, tako da ima obavezujući karakter za sve institucije vlasti u Bosni i Hercegovini.

Metodologiju implementacije Odluke UNCAT-a iz avgusta 2019. godine može odrediti Vijeće ministara BiH, odnosno resorno Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, ali važno je podsjetiti da je UN Komitet protiv torture tražio da se ovo pitanje sistemski riješi kroz usvajanje „okvirnog zakona koji bi jasno definisao kriterije za sticanje statusa žrtve ratnih zločina, uključujući seksualno nasilje i koji bi utvrdio koja su specifična prava zajamčena žrtvama u cijeloj državi“. Takav Zakon već postoji u Programu rada Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH za 2020. godinu, gdje pod tačkom 1.1.1.1. stoji obaveza da „*Sektor za ljudska prava Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice zaključno sa IV kvartalom pripremi Nacrt zakona o pravima žrtava torture u BiH*“. S tim u vezi, dostavljanjem navedenog Prijedloga zakona u parlamentarnu proceduru i usvajanjem istog, riješilo bi se ne samo pitanje implementacije navedene Odluke UNCAT-a iz avgusta 2019. godine, već i pitanje statusa i prava svih žrtava torture u BiH, a što je neophodan korak kako bi se ispunilo ono što Evropska unija sa punim pravom traži od vlasti Bosne i Hercegovine, a to je „prevazilaženje nasljeđa rata“.

Na kraju, naglašavam da implementacija svih odluka UN-ovih komiteta i međunarodnih sudova, nije pitanje diskrecione volje pojedine institucije vlasti u BiH, već je to pitanje poštivanja principa ustavnosti i zakonitosti, jer je Bosna i Hercegovina ratificirala Konvenciju protiv torture i drugih okrutnih, nečovjećnih i ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja i obavezni smo postupiti u skladu sa odredbama Konvencije. Osim toga, implementacijom navedene Odluke ispunili bismo još jedan od prioriteta na putu ka Evropskoj uniji i mogli bi sasvim kredibilno razgovarati o potencijalnom dobijanju statusa kandidata za članstvo u EU.

S poštovanjem,

Alma Čolo

² Tačka 10. koja glasi: „*Osigurati pravo na život i zabranu mučenja*“.

³ Tačka 8. koja glasi: „*Poduzeti konkretne korake na unapređenju okruženja pogodnog za pomirenje s ciljem prevazilaženja nasljeđa rata, s tim da hitnu pažnju treba posvetiti provedbi odluke UN-ovog komiteta za borbu protiv mučenja (UNCAT) iz avgusta 2019. godine.*“